

Karjalan piirit

Taimenet ovat saaneet radiolähettimet

Ympäristö

Kalojen vaellusta Kuusinkijoesta Pääjärveen seurataan radiolähettimien avulla niin Suomen kuin Venäjän puolella.

Ilona Veikkolainen

Karjalan Sanomat
Petroskoi
karjalansanomat@yandex.ru

Oulangan–Pääjärven vesistöissä elävien taimenten tutkimus jatkuu PROTROUT -Karelia CBC hankkeen raameissa. Taimenten poikasvaelluskäyttäytymisestä on niukasti tutkimustietoa, mutta sen tiedetään voivan vaihdella saman populaation yksilöiden välillä: toiset lähtevät ja toiset jäävät jokeen.

Taimenten vaellusta Kuusinkijoesta Pääjärveen seurataan radiolähettimiä kuuntelevien laitteiden avulla niin Suomen puolella Kuusamossa Kuusinkijoessa kuin Venäjän puolella Paanajärvessä ja Oulankajoesa.

Hankkeen osanottajat haluavat tutkia taimenten selviytymistä poikasvaelluksesta Venäjän puolelle Paanajärveen ja Pääjärveen. Tietoa nuorten taimenten kuolleisuudesta käytetään apuna Oulangan–Pääjärven vesistön taimenkantojen kestävän kalastuskuolleisuuden mallintamisessa.

Viime lokakuussa vedenalaissignaalia lähettäviä keveitä radiolähettimiä kiinnitettiin 68:aan taimeneen.

– Venäjän puolella sijaitsevien vastaanottimien tiedot puretaan vasta loppusyksyllä. Sen jälkeen tiedetään syksyllä 2020 merkittyjen taimenten osalta vaellukselle lähteneiden määrä. Syyskuun alussa Suomen Kuusinkijoessa tehtyjen koekalastusten perusteella näyttää siltä, että vain osa merkityistä taimenista on lähtenyt vaellukselle. Osa on edelleen Kuusinkijoessa, Luonnonvarakeskuksen kalatutkija **Ari Huusko** kertoo.

Merkki jää loppuelämän ajaksi

Syyskuun toisella viikolla merkittiin Kuusinkijoella 40 uutta nuorta taimenta vedenalaista signaalia

lähettävillä merkeillä. Taimenten keskimääräinen pituus oli parikymmentä senttiä.

– Lähettimet toimivat noin 600 vuorokautta, joten syksyllä 2020

Taimenia suojelaan rajan molemmin puolin

Suomen ja Venäjän välillä vaeltavien taimenten määrä on huolestuttavasti vähentynyt vuosituuhannen vaihteen jälkeen Oulangan rajavesistöissä. Täysikasvuisesta vaellustaimenesta on tullut yhä harvinaisempi saalis rajavesistön jokien varsilla.

Venäläisiä ja suomalaisia kalastonhoidon asiantuntijoita kokoontui syksyllä 2015 Pääjärven koillisrannalle pohdimaan syytä taimenten ahdinkoon.

Yhteinen ymmärrys taimenkantojen taantumisen syistä syntyi nopeasti. Pitkään jokialueilla harjoitetun viehekalastuksen lisäksi verkkokalastus on alkanut merkittävästi verottaa taimenkantoja. Myös viehekalastuksen suosio Pääjärvellä on kasvanut. Taimenten kalastuskuolleisuus on kohonnut tasolle, joka vie ne sukupuuttoon.

– Liikakalastus on saatava loppumaan kaikissa vesistöissä, jos

haluamme tulevaisuudessakin hyödyntää yhteistä luonnonvaraamme ihmisten toimeentulon ja hyvinvoinnin lähteenä, kirjoitettiin projektin kotisivulla.

Projektin neljän työpaketin toimenpiteet tähtäävät alkuperäisen taimenkannan tilan ja paikallisväestön kestävä kalastuksen mahdollisuuksien parantamiseen. **KS**

merkittyjä kaloja voidaan monitoroida aina kesälle 2022 saakka. Vastaavasti syyskuun alussa merkittyjä kaloja monitoroidaan kesälle 2023 saakka, tutkija lisää.

Merkittyjä kaloja ei yritetä pyydystää uudelleen. Merkki jää kalan matkaan sen loppuelämän ajaksi. Merkistä ei kuitenkaan aiempien vastaavien tutkimusten tietojen mukaan ole haittaa kalalle. Ari Huuskon mukaan hankkeessa merkityt taimenet ovat kalastuskokoisia eli 60 sentin mittaisia aikaisintaan kolmen – neljän vuoden kuluttua.

– Jos kuitenkin esimerkiksi Pääjärvellä kalastanut henkilö löytää saalistaimenensa perkaamisessa sen vatsaontelosta noin kahden sentin pituisen mustan kappaleen,

Hanke

- **NIMI:** Pro trout
- **KESTO:** 01.03.2020–31.12.2022
- **PÄÄMÄÄRÄ:** Karjalassa sijaitsevan Pääjärven kalastoa hyödynnetään, hoidetaan ja kalastusta valvotaan niin, että järvestä elävän alkuperäisen vaellustaimenkannan taantuminen pysähtyy ja paikalliset asukkaat voivat kehittää kalastukseen perustuvaa yritystoimintaa kestävästi.
- **PÄÄPARTNERI:** Metsähallitus, Eräpalvelut
- **OSANOTTAJAT:** Luonnonvarakeskus, Venäjän pohjoinen kalantutkimuslaitos, Karelia-Sever Tur Oy, kansalaisjärjestö Itämeren Louhen keskus

”Kaikki taimenet eivät lähde järvivaellukselle, vaan pysyttelevät kotijoessaan niin sanottuina paikalliskaloina.

ARI HUUSKO

▲ Nuorta taimenta nukutetaan ennen sen merkintää. KUVAT: ARI HUUSKON ALBUMISTA

▲ Syyskuun alussa merkittiin Kuusinkijoella 40 uutta nuorta taimenta vedenalaista signaalia lähettävillä merkeillä.

on kyseessä tutkimuksessa käytetty kalamerkki. Sen voi palauttaa Pääjärvellä sijaitsevaan Cafe-Kakaraan, kalatutkija neuvoo.

Miten sääolot vaikuttavat taimenten vaellukseen?

– Vallitseva sää sinällään ei vaikuta merkittävästi järvitaimenten vaellukseen. Avainasemassa vaellukselle lähtemiseen on taimenen kokonaisvaltainen tila, johon vaikuttavat muun muassa kalan perimä ja fysiologinen tila. Toki myös joen virtaama, veden lämpötila ja ympäristöolosuhteet vaikuttavat vaelluksen ajankohtaan. Kaikki taimenet eivät lähde järvivaellukselle, vaan pysyttelevät kotijoessaan niin sanottuina paikalliskaloina. **KS**